

Son Gotleu, el polvorí de Palma

Son Gotleu és un barri que té més de 10.000 habitants. La meitat són immigrants estrangers i, d'aquests, el 70% són nigerians. A banda, hi ha una forta presència de gitanos. La resta són de països africans i immigrants de la península, a més d'una petita minoria de mallorquins. El barri s'ha anat degradant des de fa dècades; de fet, d'ençà que el varen començar a construir, ara fa quasi mig segle. La barriada fou una d'aquelles promocions típiques dels anys 60, sota la dictadura de Franco, que hom anomenava *barris obrers*. Hi anaven a viure sobretot els immigrants del camp a la ciutat. A Palma, Son Gotleu fou el primer gran barri que acollí immigració espanyola. Amb el transcurs del temps, la degradació urbanística i social es va intensificar. A final dels anys 70 era un gueto oblidat per les administracions públiques. Els 80, la droga s'hi instal·là, amb clans mafiosos de gitanos que la controlaven. A partir de la segona meitat dels 90, amb la primera allau immigratòria estrangera, Son Gotleu fou el refugi per a

Els avalots ocorreguts a la populosa barriada de Son Gotleu deixen en evidència la desestructuració social de la ciutat de Palma.

La quantitat de policies que es desplaçaren a Son Gotleu el 29 d'agost fou extraordinària.

africans. A la primera dècada dels anys 2000 s'hi establiren milers de nigerians. Entre aquest contingent, hi

ha grups reduïts que es dediquen al tràfic de droga i a la prostitució. El xoc entre els dos competidors pel negoci era qüestió de temps. No és que es barallin pròpiament pel negoci, sinó per qualsevol cosa. Les bregues menors entre ells són el pa de cada dia, al barri. Però dues vegades, el 2009 i ara, han esdevengut aldarulls de gran magnitud.

Els fets. El 29 d'agost, passada la mitjanit, un nigerià de 28 anys, Efosa Okosun, queia des d'un cinquè pis. El cadàver queda estès sobre la voravia. Immediatament, grups de coneguts i familiars s'acostaren al mort proferrint crits contra els qui consideraven que l'havien assassinat: un grup de gitanos que traficaven amb droga. Arribà la policia per a començar les investigacions. Aleshores ja hi havia

Incipient discurs racista

Els fets ocorreguts per segona vegada a Son Gotleu han mostrat la llavor del racisme. El president de l'associació de veïnats, Ginés Quiñero, fa sovint declaracions explosives contra les suposades *màfies* de nigerians, contra els nigerians en situació irregular, contra els nigerians que no tenen feina i no se'n tornen... Sempre contra els nigerians, el grup social estranger més nombrós del barri. Quiñero és un personatge peculiar. Fou regidor de Sanitat de l'Ajuntament de Palma durant el primer mandat democràtic (1979-1983), amb Ramon Aguiló de batlle. Després abandonà la política i el PSOE i es dedicà a la lluita veïnal del seu barri, Son Gotleu. Des de fa anys té un discurs molt radical contra la immigració estrangera, especialment l'africana. Pareix que el discurs xenòfob que caracteritza el batlle de Badalona, Xavier Garcia Albiol, és una mena de referència per a Quiñero. Un antic company seu, dels temps de regidor a Palma, assegura que

“ha perdut el nord” i que no fa sinó “ajudar a germinar el discurs més radical contra la immigració”. Certament, és curiós de sentir com Quiñero sempre critica els diners públics que es destinen als immigrants, sigui pel concepte que sigui, igual com Garcia Albiol. A les Balears encara no ha arrelat cap moviment clarament racista o xenòfob a l'estil de Plataforma per Catalunya, tot i que s'hi han produït mostres incipients d'una cosa més o menys semblant, com els discursos electorals del 2007 de Miquel Nadal, candidat a batlle de Palma per Unió Mallorquina, que refusava “els guetos”, referint-se a tota mena d'habitatges socials que no eren prou “mallorquins”. O, més recentment, fa dues setmanes, la majoria del PP del municipi de sa Pobla va aprovar la prohibició d'accedir a espais públics amb el vel integral musulmà –i amb la cara tapada en general–, cosa que no havia estat mai cap problema ni a sa Pobla ni enlloc de Mallorca.

“Hi tornarà haver incidents del mateix estil”

Antoni Tarabini, sociòleg.

—Què ha passat?

—És igual com fa dos anys, amb una excusa diferent. Aleshores va ser una brega ridícula entre un gitano i un nigerià per unes ulleres de sol. Ara, més seriós, la mort d'un jove nigerià en circumstàncies estranyes. La conseqüència és la mateixa. L'explosió aparentment incomprensible de violència entre grups diferents, gitanos i nigerians.

—I per què passa, això?

—És el resultat de l'aglomeració humana d'òrgens tan diversos sobre una zona urbanísticament degradada, que ha anat acumulant immigració de molt pocs recursos perquè és la zona més barata de Palma, que té nivells d'integració molt baixos o nuls, que presenta seriosos problemes de marginació socio-econòmica,

MIQUEL PAYERAS

que pateix també l'actuació de màfies de la droga, que no rep prou inversió pública... I el resultat és una manca

absoluta d'estructuració social. Lògicament, la crisi econòmica ha exacerbat tots els factors negatius de la barriada.

EFE

Els aldarulls i les baralles entre nigerians i policia al barri de Son Gotleu van començar el dia 29 d'agost a les 2 de la matinada. A les 12 del migdia encara s'hi feien detencions.

dotzenes i dotzenes de nigerians concentrats, que volien veure què feia la policia.

En veient que els agents no anaven a cercar els gitanos, creixien els nívius i la irritació contra la policia. Els crits i insults foren contestats amb més policia per a mirar de controlar una situació potencialment perillosa. Cap a les dues de la matinada tot esclatà.

Els nigerians concentrats carregaren contra la policia, tirant-los tota mena d'objectes. Els agents carregaren contra els concentrats. En qüestió de minuts les corredisses s'estengueren per tot el barri. Crits, renou, insults, sirenes de cotxes de policia i d'ambulàncies... Eren les tres i gairebé ningú no dormia, al barri. Els revoltats cremaven contenidors de fems, bolcaven cotxes, trencaven vidres, feien caure a terra les motos que trobaven aparcades i les atupaven, rompien les proteccions de les botigues i en trencaven vidres, arrancaven els senyals de trànsit... I la policia, cada vegada més nombrosa —hi arribà una part dels reforços que són a l'illa per a garantir la seguretat del rei d'Espanya durant les vacan-

